ETIČKI KODEKS HRVATSKE UDRUGE ZA PSIHOTERAPIJU POKRETOM I PLESOM (HUPPP)

I

ETIČKI KODEKS CENTRA ZA TERAPIJU KROZ PLES I POKRET „TERPSICHORE“

Uvod
Član 1: Odgovornost
Član 2: Stručnost
Član 3: Moralni i zakonski (legalni) standardi
Član 4: Povjerljivost
Član 5: Dobrobit klijenta
Član 6: Profesionalni odnosi
Član 7: Izjave za javnost
Član 8: Načini procjene
Član 9: Istraživanje
Član 10: Žalbe

Uvod

Ovaj ETIČKI KODEKS odnosi se na sve pojedinačne članove/ice Hrvatske Udruge za Psihoterapiju Pokretom i Plesom (HUPPP), uključujući edukante/kinje iz psihoterapije pokretom i plesom na kliničkoj praksi. Psihoretapeuti/kinje pokretom i plesom koji/e pripadaju HUPPP-u pristaju raditi s društvenom i pravnom odgovornošću. To podrazumijeva osobnu odgovornost prema njihovim profesionalnim zadacima i prema onim osobama s kojima stupaju u profesionalni odnos. Ovaj Etički kodeks služi za usmjeravanje članica/ova u njihovom profesionalnom ponašanju sa svojim klijentima, kao i sa svojim kolegama, u svrhu unapređivanja profesije i zaštitu titule "psihoretaput/kinja pokretom i plesom".

Definicija psihoterapije pokretom i plesom

Psihoterapija pokretom i plesom (PPP) definira se kao terapijska primjena pokreta za poticanje emocionalne, kognitivne, fizičke, duhovne i socijalne integracije pojedinca. Ples kao pokret tijela, kreativno izražavanje i komunikacija, ključna je komponenta psihoterapije pokretom i plesom. Na temelju činjenice da su um, tijelo, emocije i međuljudski odnosi međusobno povezani, kretanje tijela istovremeno pruža sredstva za procjenu i način intervencije u terapiji pokretom i plesom.

PPP se prakticira i kao individualna i kao grupna terapija u zdravstvu, obrazovanju, socijalnoj skrbi i drugim sredinama te u privatnoj praksi. Struka se kontinuirano informira o rezultatima međunarodnih istraživanja i inicijativama i projektima koji otvaraju i proširuju područje PPP prakse.

Osnovna načela

Psihoretapeuti/kinje pokretom i plesom poštuju čast, vrijednost i dostojanstvo pojedinca te nastoje očuvati i zaštititi i osnovna ljudska prava i promicati jednake mogućnosti za sve.

U mjeri u kojoj to je to u njihovom nahođenju, klijenti ce imati jednaka prava na pristup strucnoj procijeni i tretmanu bez obzira na drustvenu klasu, invaliditet, etnicku pripadnost, rod, religiju, seksualnu orjentaciju ili bilo koju drugu razlicitost koja nije odlučujuća za terapiju.

Psihoterapeuti/kinje pokretom i plesom su posvećene unaprjeđenju znanja o ljudskom (tjelesnom) iskustvu, unaprjeđenju razumijevanja ljudi o sebi samima u odnosima sa drugima i svojom okolinom te korištenju tih znanja s ciljem promicanja zdravlja, jednakosti i dobrobiti ljudi.

Psihoretapeuti/kinje pokretom i plesom su dužni čuvati plemenitu tradiciju psihoterapijskog poziva, održavajući visoke standarde stručnog rada i etičkog ponašanja prema klijentima, njihovim bližnjima i ostalim relvantnim osobama.

Slijedeći spomenute ciljeve, psihoretapeuti/kinje pokretom i plesome trude se zaštititi dobrobit: (1) svih onih koji traže njihove usluge tj. klijenata/kinja; (2) onih koji su povezani njihovim klijentima (kada to nije u konfliktu s potrebama njihovih klijenata); i (3) svih sudionika u mogućim istraživanjima.

Psihoretapeuti/kinje pokretom i plesom poštuju druge članove vlastite profesije i članove srodnih profesija trudeći se, koliko je to moguće i gdje se ne sukobljava s interesima njihovih klijenata, osigurati protok svih informacija, uz međusobno poštovanje.

Svoje vještine koriste samo u svrhu koja je u skladu s ovim vrijednostima, ne dopuštajući ni drugima da ih zloupotrebljavaju.

Psihoretapeut/kinja pokretom i plesom će pismeno potvrditi samo one činjenice koje je utvrdio/la sam/a i/ili u suradnji s drugim stručnjacima.

Tražeći za sebe slobodu istraživanja i podjelu podataka, psihoterapeuti istovremeno prihvaćaju odgovornost koju ta sloboda zahtijeva: (1) stručnost, (2) objektivnost u primjeni refleksije i (3) brigu za dobrobit klijenata, kolega, studenata, sudionika u istraživanjima i članova društva.

U skladu s navedenim vrijednostima psihoretapeut/kinja pokretom i plesom je suglasna/an s detaljnim etičkim načelima u području: (1) odgovornosti, (2) stručnosti, (3) moralnih i zakonskih standarda, (4) povjerljivosti, (5) dobrobiti klijenata/kinja, (6) profesionalnih odnosa, (7) izjava za javnost, (8) načina procjene i (9) istraživanja.

Psihoterapeuti/kinje pokretom i plesom surađuju sa svojim profesionalnim (HUPPP), nacionalnim (SPUH) i europskim udruženjem za psihoterapiju pokretom i plesom (EADMT) te s Europskim udruženjem za psihoterapiju (EAP), tako da odgovaraju na upite i zahtjeve bilo kojeg pravomoćno ustanovljenog etičkog ili profesionalnog udruženja, udruge ili organizacije kojoj pripadaju.

Sam Zahtjev za primanje u HUPPP-a obavezuje psihoterapeuta/tkinju da se pridržava svih načela ovog ETIČKOG KODEKSA.

Načelo 1. ODGOVORNOST

Opće načelo: U davanju usluga, psihoterapeuti zadržavaju najviše standarde svoje profesije. Prihvaćaju odgovornost za posljedice svojih postupaka i nastoje osigurati primjereno korištenje svojih usluga, pri čemu dobrobit klijenta smatraju svojom prvom i osnovnom brigom.

Načelo 1.a: Kao praktičari, psihoterapeuti znaju da nose ozbiljnu društvenu odgovornost, jer njihove preporuke i profesionalni postupci mogu promijeniti živote drugih ljudi. Vode računa o osobnim, socijalnim, organizacijskim, materijalnim, ambijentalnim i političkim okolnostima te pritiscima koji bi mogli dovesti do krivog korištenja njihova utjecaja.

Načelo 1.b: Psihoterapeuti sa svojim klijentima unaprijed pojašnjavaju sve ono što bi moglo biti relevantno za njihov zajednički rad. Izbjegavaju odnose koji bi mogli smanjiti njihovu objektivnost ili proizvesti konflikt interesa.

Načelo 1.c: Psihoterapeuti su dužni sprečavati iskrivljavanje, krivo korištenje, ograničavanje ili prikrivanje njihovih nalaza od strane neke institucije ili organizacije čiji su zaposlenici.

Načelo 1.d: Kao članovi nacionalnih ili organizacijskih tijela, psihoterapeuti kao pojedinci ostaju vjerni najvišim standardima svoje profesije.

Načelo 1.e: Kao učitelji ili treneri, psihoterapeuti prihvaćaju svoj primarni zadatak pomaganja drugima u stjecanju znanja i vještina. Zadržavaju visoke standarde obrazovnog odnosa te pružaju objektivne, potpune i točne informacije.

Načelo 1.f: Kao istraživači, psihoterapeuti prihvaćaju odgovornost za odabir istraživačkih tema i metoda istraživanja, analiziranja i izvještavanja. Svoja istraživanja pažljivo planiraju kako bi što više smanjili mogućnost izvođenja krivih zaključaka na temelju svojih pronalazaka. Omogućuju temeljitu raspravu o ograničenjima dobivenih rezultata, osobito kada se njihov rad dotiče društvene regulative ili pak može biti upotrijebljen na štetu ljudi specifičnih dobnih, spolnih, etničkih, socijalno-ekonomskih ili drugih društvenih grupa. Pri objavljivanju izvještaja svoga rada, nikada ne skrivaju rezultate koji ne potvrđuju početne hipoteze te poštuju postojanje alternativnih hipoteza i objašnjenja onoga što su pronašli tijekom istraživanja. Psihoterapeuti sebi pripisuju samo one radove koje su stvarno proveli. Unaprijed sa svim relevantnim osobama i organizacijama pojašnjavaju očekivanja vezana uz davanje i korištenje rezultata, istovremeno se trudeći što manje interferirati sa sredinom u kojoj se rezultati prikupljaju.

Načelo 2. STRUČNOST / Kompetencija

Opće načelo: Održavanje visokog standarda kompetencije je odgovornost koju dijele svi psihoterapeuti u interesu javnosti i profesije u cjelini. Psihoterapeuti prepoznaju granice svoje kompetencije i ograničenja tehnika koje koriste u svom radu. Nude samo one usluge i koriste samo one tehnike za koje su kvalificirani treningom i iskustvom. U područjima u kojima još ne postoje prepoznati standardi, psihoterapeuti poduzimaju sve potrebne mjere opreza kako bi zaštitili dobrobit svojih klijenata. Održavaju razinu svoga znanja o postojećim zdravstvenim, znanstvenim i profesionalnim informacijama koje se odnose na usluge koje nude.

Načelo 2.a: Psihoterapeuti istinito i točno objašnjavaju te javnosti predstavljaju svoju kompetenciju, obrazovanje, trening i iskustvo. Kao dokaz edukacijske i profesionalne kvalifikacije navode samo one stupnjeve ili kvalifikacije koje su dobili od cijenjenih edukacijskih institucija ili institucija priznatih od strane HKPT-a, SPUH-a i/ili EAP-a. Jamče da su na primjeren način dostigli minimum profesionalnih standarda prema definiciji HKPT-

a, SPUH-a i/ili EAP-a, odnosno, relevantne nacionalne organizacije za procjenu te relevantne europske akreditacijske organizacije prema traženim kriterijima, načinima i metodama, tamo gdje takve organizacije postoje.

Načelo 2.b: Kao praktičari, učitelji ili treneri, psihoterapeuti izvršavaju svoje obveze brižljivo se pripremajući i osiguravajući svoju spremnost, tako da njihova praksa bude na razini najvišeg standarda, a način komunikacije precizan, suvremen i relevantan.

Načelo 2.c: Psihoterapeuti poštuju potrebu za stalnom edukacijom i osobnim razvojem te su otvoreni prema novim procedurama i promjenama u očekivanjima i vrijednostima koje nosi vrijeme.

Načelo 2.d: Psihoterapeuti prepoznaju razlike među ljudima s obzirom na dob, spol, socijalno-ekonomske i etničke temelje ili pak njihove posebne potrebe s obzirom na specifična oštećenja. Tijekom svoje obuke dobivaju prikladan trening, iskustvo i savjete, kako bi takvim ljudima osigurali kompetentnu i primjerenu uslugu bez obzira na spol, dob, rasu, narodnost, vjeru, političko uvjerenje, društveni položaj ili bilo koje druge okolnosti, poštujući pritom ljudska prava i dostojanstvo.

Načelo 2.f: Psihoterapeuti znaju da njihovi osobni problemi i konflikti mogu interferirati s profesionalnom djelotvornošću. Stoga se suzdržavaju od poduzimanja bilo kakvih aktivnosti pri kojima bi njihovi osobni problemi mogli ugroziti kvalitetu njihova rada ili pak na bilo koji način povrijediti klijenta, kolegu, studenta ili sudionika istraživanja. Postanu li svjesni svojih problema tijekom angažmana u takvoj aktivnosti, traže kompetentnu stručnu pomoć, kako bi odredili trebaju li biti izuzeti, dovršiti taj rad ili pak ograničiti djelokrug svojih profesionalnih aktivnosti.

Načelo 2.g Ulazeći u nova područja djelovanja, psihoterapeuti jamče da su prethodno završili trening u skladu s uvjetima koji se odnose na to polje djelovanja te je njihov rad na tom planu na najvišoj mogućoj razini. Oni jamče da taj rad ni na koji način ne umanjuje njihov sadašnji rad, ne remeti ga niti kolidira s njime.

Načelo 2.h Ako potrebe klijenta prelaze psihoterapeutove mogućnosti, znanje ili vještine, on je obavezan uputiti klijenta na skrb drugom psihoterapeutu ili stručnjaku. Jednako tako, ako ocijeni da su mu u brizi za klijenta potrebni stručni savjeti drugih stručnjaka, potražit će superiziju

NAČELO 3: MORALNI I LEGALNI STANDARDI

Opće načelo: Psihoterapeutovi moralni i legalni standardi ponašanja su osobna stvar kao i kada je riječ o svim drugim građanima, osim kada ti standardi mogu ugroziti ispunjavanje njihovih profesionalnih odgovornosti ili umanjiti javno povjerenje u psihoterapiju i psihoterapeute. Glede osobnog ponašanja, psihoterapeuti trebaju voditi računa o prevladavajućim standardima zajednice te o tome na koji način njihovo podudaranje s tim standardima, ili pak odstupanje od njih, može utjecati na kvalitetu njihova psihoterapijskog rada. Psihoterapeuti su također svjesni mogućeg utjecaja svoga javnog ponašanja na mogućnost kolega da provode svoje profesionalne dužnosti.

Načelo 3.a: Kao profesionalci, psihoterapeuti djeluju u skladu s načelima Hrvatske komore psihoterapeuta, Krovne udruge (EADMT-a), te SPUH.a- Psihoterapeuti, dakle, slijede relevantne državne zakone i propise. Ako su europski, nacionalni, pokrajinski, organizacijski ili institucionalni zakoni, propisi ili postupci u konfliktu s kodeksom i standardima krovne organizacije (EAMDT-a), ili Komore, psihoterapeuti se obvezuju kodeksu i standardima krovne udruge (EADMT-a), SPUH-a i Komore te, ukoliko je moguće, djeluju u smjeru razrješavanja konflikta. Kao profesionalci, bave se razvojem takvih legalnih propisa koji najbolje služe javnom interesu i rade na promjeni postojećih propisa koji ne koriste, ili čak štete, javnom interesu.

Načelo 3.b: Kao poslodavci i namještenici, psihoterapeuti se ne angažiraju ni u kakvim nehumanim postupcima niti u postupcima koji rezultiraju ilegalnim ili neopravdanim akcijama, i takve postupke ne opravdavaju. To se odnosi na postupke u praksi, pri zapošljavanju, unapređivanju ili treningu, koji se zasnivaju na diskriminaciju u odnosu na rasu, teškoće, dob, spol, seksualnu opredijeljenosti, religiju ili nacionalno podrijeklo, ali nije ograničeno na to.

Načelo 3.c: U svojim profesionalnim ulogama psihoterapeuti izbjegavaju svako djelovanje koji bi moglo povrijediti ili umanjiti ljudska, zakonska i građanska prava klijenata ili drugih ljudi koji bi time mogli biti oštećeni.

Načelo 3.d: Kao praktičari, učitelji, treneri i istraživači, psihoterapeuti su svjesni činjenice da njihove osobne vrijednosti mogu štetno djelovati na način njihova komuniciranja s ljudima, upotrebu tehnika, selekciju i prezentaciju nalaza ili materijala te prirodu ili primjenu istraživanja. Radeći s potencijalno povređujućim temama, prepoznaju i poštuju različite običaje te vode računa o mogućoj individualnoj osjetljivosti klijenata, studenata, edukanata ili drugih osoba u odnosu na takva pitanja/sadržaje.

NAČELO 4. POVJERLJIVOST

Opće načelo: Prva je obveza psihoterapeuta poštivanje povjerljivosti i zaštita informacija dobivenih od klijenata tijekom psihoterapijskog rada i/ili kolega u toku treniga. Te informacije mogu otkriti drugima samo s pristankom osobe (ili njezina zakonskog zastupnika), osim u izvanrednim okolnostima kada bi zadržavanje informacije moglo rezultirati očitom opasnošću po samu osobu ili po druge ljude. Psihoterapeuti informiraju svoje klijente o zakonskim ograničenjima povjerljivosti. U regularnim okolnostima, pristanak za otkrivanje informacija drugima osoba treba dati u pismenom obliku.

Načelo 4.a: O informacijama dobivenim unutar kliničkog ili savjetodavnog odnosa, ili pak o podacima dobivenim na osnovi procjena djece, studenata, namještenika, i drugih, raspravlja se samo iz profesionalnih razloga i samo s osobama za koje je očito da se bave slučajem. Kako pismena i usmena izvješća predstavljaju samo podatke koji služe svrsi evaluacije ili za daljnje upućivanje, psihoterapeuti se trude izbjeći svako nepotrebno zadiranje u privatnost.

Načelo 4.b: Psihoterapeuti koji predstavljaju osobne informacije dobivene tijekom profesionalnog rada u pismenom obliku, kao predavanja ili na drugim javnim forumima, trebaju prethodno dobiti odgovarajući pristanak ili pak na odgovarajući način prikriti sve informacije koje bi mogle dovesti do prepoznavanja osoba o kojima je riječ.

Načelo 4.c: Psihoterapeuti osiguravaju načine čuvanja povjerljivosti pri pohranjivanju i raspoloživosti zapisa, i onda kada su sami odsutni.

Načelo 4.d: Radeći s maloljetnicima ili drugim osobama koje nisu u stanju dati dobrovoljan, svjestan pristanak, psihoterapeuti posebno brinu o tome da se interesi dotičnoga u potpunosti zaštite te da se druge uključene osobe konzultiraju na prikladan način.

Načelo 4.e: Svoj rad s djecom i maloljetnicima, psihoterapeut će obavljati uz uvažavanje osobnosti djeteta u skladu s **Konvencijom o pravima djeteta** Ujedinjenih naroda (New York 1989) i uz pismeni pristanak roditelja ili skrbnika.

NAČELO 5: DOBROBIT KLIJENTA

Opće načelo: Psihoterapeuti poštuju integritet ljudi i grupa s kojima rade te štite njihovu dobrobit. Dođe li do sukoba interesa između klijenata i ustanova, u kojima su psihoterapeuti zaposleni, oni pojašnjavaju prirodu i smjer vlastitih lojalnosti i odgovornosti te sve strane informiraju o njihovim obvezama. Psihoterapeuti u potpunosti informiraju klijente o svrsi i prirodi svakog evaluacijskog, terapijskog, edukacijskog ili trening postupka te otvoreno potvrđuju da klijenti, studenti, sudionici treninga, ili sudionici u istraživanju imaju slobodu izbora glede sudjelovanja. Nije etički vršiti pritisak na ljude da sudjeluju ili nastave primati usluge.

Psihoterapeut pokretom i plesom je svjestan asimetričnog odnosa u terapijskom procesu, te neće ni pod kojim uvjetima djelovati radi zadovoljenja svojih osobnih interesa.

Načelo 5. a: Psihoterapeut pokretom i plesom raditi će na osnovi jasnog i primjerenog dogovora s klijentom i roditeljima, skrbnicima ako se radi o maloljetniku. Dogovor treba sadržavati:

a) modalitet po kojem radi
b) opseg, pravila i po prilici plan o trajanju terapije
c) cijenu usluge
d) objašnjenje od povjerljivosti terapijskog rada, a u slučaju djeteta ili osobe pod skrbništvom upute o ograničenoj mogućnosti povjerljivosti kada je to uvjetovano Zakonom.

Načelo 5. b: Psihoterapeut pokretom i plesom neće raditi s klijentom ukoliko ustanovi da nije kompetentan za potrebe tog klijenta.

Načelo 5. c: Psihoterapeut pokretomi i plesom neće objavljivati pogrešne tvrdne o vjerojanom ishodu tretmana.

Načelo 5. d: Psihoterapeut pokretm i plesom će biti odgovoran za sigurnost terapijskog tretmana.

Načelo 5. e: Psihoterapeut pokretom i plesom neće nastaviti voditi tretman, edukaciju, superviziju ili istraživanje dok je mentalno ili fizički nesposoban za rad.

Načelo 5. f: Psihoterapeuti su stalno svijesni vlastitih potreba i svog potencijalno utjecajnog položaja u odnosu s ljudima kao što su klijenti, sudionici treninga, ispitanici i podređeni te izbjegavaju iskorištavati njihovo povjerenje i ovisnost. Svakako nastoje izbjeći dvostruke odnose, koji bi mogli utjecati na njihovu profesionalnu procjenu te povećati rizik od iskorištavanja. Primjeri takvih dvostrukih odnosa uključuju profesionalni rad ili istraživanje koje se provodi s namještenicima, studentima, osobama koje su uključene u superviziju, bliskim prijateljima ili rodbinom, ali nisu ograničeni na to. Seksualna intimnost s klijentima, studentima, sudionicima treninga i sudionicima u istraživanju je neetička.

Načelo 5.g: Pristane li davati usluge klijentu na zahtjev treće osobe, psihoterapeut preuzima odgovornost razjašnjavanja prirode odnosa sa svim uključenim osobama.

Načelo 5.h: Iziskuju li zahtjevi organizacije da psihoterapeuti krše ova ili bilo koja druga etička načela, psihoterapeuti trebaju razjasniti prirodu konflikta između zahtjeva i načela, informirati sve stranke o etičkim odgovornostima psihoterapeuta te poduzeti odgovarajuće mjere.

Načelo 5.i: Psihoterapeuti unaprijed jasno dogovaraju financijske aranžmane čuvajući interese svojih klijenata, studenata, sudionika treninga ili sudionika u istraživanju. Ne daju i ne primaju bilo kakvu naknadu za upućivanje klijenata na profesionalne usluge.

Načelo 5.j: Psihoterapeuti završavaju klinički ili savjetodavni odnos čim postane dovoljno jasno da klijent od njega nema koristi, ili kad klijent to zatraži, te klijentu nude pomoć u nalaženju alternativnih izvora podrške.

Načelo 5.k: U svom radu psihoterapeuti postupaju ekonomično, sukladno racionalnoj psihoterapijskoj praksi, a nepotrebni psihoterapijski postupci nisu dopušteni, bez obzira na to tko snosi troškove rada s klijentom.

NAČELO 6: PROFESIONALNI ODNOSI

Opće načelo: Psihoterapeuti se s dužnom pažnjom ophode prema potrebama, posebnim kompetencijama i obvezama svojih studenata i kolega u psihoterapiji, psihologiji, medicini i drugim profesijama. Poštuju preduvjete i obveze institucija ili organizacija s kojima su ti kolege povezani.

Načelo 6.a: Psihoterapeuti razumiju područja stručnosti srodnih profesija. U potpunosti koriste sve profesionalne, tehničke i administrativne resurse koji najbolje služe interesima njihovih klijenata. Nedostatak formalnih odnosa s drugim profesionalnim djelatnicima ne oslobađa psihoterapeuta odgovornosti da osigura svojim klijentima najbolje moguće usluge, niti ih oslobađa obveze da vježbaju sposobnost predviđanja, marljivost i taktičnost kako bi osigurali komplementarnu ili drugu pomoć koja je potrebna.

Načelo 6.b: Psihoterapeuti poznaju i uzimaju u obzir tradicije i praksu drugih profesionalnih grupa s kojima rade te u potpunosti surađuju s njima. Ako osoba od druge profesionalne osobe prima slične usluge, psihoterapeut će pažljivo razmotriti taj odnos te će svoj rad nastaviti oprezno i tankoćutno uzimajući u obzir terapijske teme i dobrobit klijenta. O tim će temama razgovarati s klijentom, kako bi smanjio rizik da dođe do konfuzije i konflikta nastojeći, gdje god je to moguće, održati jasne i dogovorene odnose s drugim profesionalcima koji su u to uključeni.

Načelo 6.c: Psihoterapeuti koji zapošljavaju ili superviziraju druge profesionalce, ili profesionalce koji prolaze trening, prihvaćaju obvezu poticanja daljnjeg profesionalnog razvoja tih pojedinaca te poduzimaju mjere osiguravanja njihove kompetencije. Osiguravaju odgovarajuće radne uvjete, pravovremene evaluacije, konstruktivne konzultacije i prilike za stjecanje iskustva. Ne smiju prenijeti kliničku odgovornost na studenta ili superizanta bez odgovarajuće supervzije.

Načelo 6.d: Psihoterapeuti koji su istovremeno angažirani u obuci, superviziji i praksi osoba koje prolaze trening za psihoteraiju pokretom i plesom ne smiju istovremeno pružati osobnu terapiju svojim studentima.

Načelo 6.e: Osoblje, ustanove za stručno osposobljavanje ili supervizori koji se ozbiljno brinu o razvoju studenta u kompetentnog terapeuta ili njegovoj sposobnosti da provodi praksu poduzet će odgovarajuće mjere radi zaštite tog studenta i (budućih) klijenata.

Načelo 6.f: Psihoterapeuti, ni seksualno ni na neki drugi način, ne izrabljuju svoje profesionalne odnose s klijentima, osobama koje superviziraju, studentima, namještenicima ili sudionicima u istraživanju. Seksualno ih ne uznemiruju. Pod seksualno uznemiravanje spadaju namjerne, opetovane primjedbe, geste, ili fizički kontakti seksualne prirode koje primalac ne želi.

Načelo 6.g: Ako je psihoterapeutu poznato da neki drugi psihoterapeut na neki način krši etiku, neformalno pokušava s njim riješiti problem upozoravajući ga na to ponašanje. Ako se ne radi o većoj povredi etičkoga kodeksa i/ili se čini da je ona uzrokovana nedostatnom osjetljivošću, znanjem ili iskustvom, takvo je neformalno rješenje najčešće prikladno. Ti neformalni korektivni postupci provode se pažljivo, vodeći računa o pravu na povjerljivost svih uključenih. No ukoliko se kršenje etičkoga kodeksa ne može riješiti neformalnim putem, ili je pak ozbiljnije naravi, psihoterapeut o tome treba obavijestiti i upozoriti odgovarajuće institucije, društva ili odbore koji se bave profesionalnom etikom i ponašanjem. Neodgovorno je i neetično, prije utvrđivanja stvarne krivnje, iznositi svoje sumnje klijentu, njegovoj obitelji ili široj javnosti.

Načelo 6.h: Zasluge za publikacije priznaju se onima koji su im doprinijeli u omjeru koji odgovara njihovim profesionalnim doprinosima. Veliki doprinosi profesionalne prirode, koje su dali nekolicina ljudi u sklopu zajedničkoga projekta, priznaju se u obliku zajedničkog autorstva s time da se na prvome mjestu navede pojedinac koji je dao glavni doprinos. Manji doprinosi profesionalne prirode te znatnija pomoć neprofesionalaca, crkve i sl. mogu se naglasiti u fusnotama ili u uvodnoj tvrdnji. Priznanje putem specifičnih citata odaje se za neobjavljene i objavljene materijale koji su neposredno utjecali na istraživanje ili pisanje. Psihoterapeuti koji rade kompilacije i uređuju materijale drugih, tiskaju materijal u ime izvorne skupine navodeći, ako je prikladno, vlastito ime, koje se pojavljuje kao "predsjedavajući" ili "urednik". Imenuju se svi koji su dali svoj doprinos te im se odaje priznanje.

Načelo 6.i: Provodeći istraživanja unutar institucija ili organizacija, psihoterapeuti osiguravaju autorizaciju za provođenje istraživanja. Svjesni su svoje obveze prema budućim istraživačima te jamče da institucije, u kojima se istraživanje vrši, dobivaju adekvatne informacije o istraživanju i prikladna priznanja za svoje doprinose.

NAČELO 7: IZJAVE ZA JAVNOST

Opće načelo: U komunikaciji s javnim glasilima psihoterapeuti se s dužnom pažnjom ophode prema svojim kolegama, psihoterapeutima i struci psihoterapiji, psihologiji, medicini i drugim profesijama. Poštuju preduvjete i obveze institucija ili organizacija s kojima su povezani.

Načelo 7.a: Najavljujući ili reklamirajući svoje profesionalne usluge, kako bi opisali usluge i osobu koja ih nudi, psihoterapeuti mogu navesti sljedeće informacije: ime, najviši relevantan akademski stupanj ili certifikat o završenoj edukaciji dobiven od akreditirane institucije, datum, tip, stjecanje diplome, članstvo u psihoterapijskim organizacijama i profesionalno relevantnim ili povezanim tijelima, adresu, telefonski broj, radno vrijeme, kratki popis vrste psihoterapijskih usluga koje nudi, odgovarajući prikaz informacija o cijenama, strane jezike koje govori, praksu u odnosu na osiguranje ili plaćanje od strane trećih osoba te druge kratke i prikladne informacije. Ukoliko nije zabranjeno od strane drugih organizacij ovih Etičkih načela, mogu se navesti i dodatne relevantne ili važne informacije za korisnike.

Načelo 7.b: Najavljujući ili reklamirajući psihoterapijske usluge ili publikacije, psihoterapeuti ne navode svoju povezanost bilo s kojom organizacijom na način koji bi lažno upućivao na sponzorstvo ili certifikat od strane te organizacije. Osobito, primjerice, ne tvrde da su registrirani u okviru europske ili nacionalne psihoterapijske udruge niti navode svoj status u okviru udruge ili institucije na način koji sugerira da takav status uključuje specijaliziranu profesionalnu kompetentnost ili kvalifikaciju. Javne tvrdnje uključuju komunikaciju putem periodičnih izdanja, knjiga, popisa, direktorija, interneta, televizije, radija ili filmova, ali nisu ograničene na to.

Ne sadrže: a) lažne, prijetvorne, zavaravajući, obmanjujuće ili neopravdane tvrdnje; b) pogrešnu interpretaciju činjenica koja lako može prevariti ili usmjeriti u krivom pravcu jer unutar danog konteksta samo djelomično razotkriva relevantne činjenice; c) svjedočenje klijenta koje se odnosi na kvalitetu psihoterapeutovih usluga ili proizvoda; d) tvrdnju koja bi, namjerno ili eventualno, mogla dovesti do lažnih ili neopravdanih očekivanja u pogledu željenih rezultata; e) tvrdnju koja upućuje na neobične, jedinstvene te "jedine-te-vrste" sposobnosti; f) tvrdnju izrečenu s namjerom da izazove strahove, anksioznost ili emocije kod klijenta u odnosu na mogućnost neuspjelog ishoda, kako bi se prihvatile ponuđene usluge; g) tvrdnju koja se odnosi na prednosti ponuđenih usluga u usporedbi s drugima; h) tvrdnju koja direktno potiče individualne klijente da potraže njihove usluge.

Načelo 7.c: Psihoterapeuti ne nude usluge, novac i sl. predstavnicima tiska, radija, televizije ili drugih komunikacijskih medija u ime naknade za očekivano ili izvršeno promicanje njihove djelatnosti. Plaćeni oglas mora biti dokazan kao takav, osim ako iz konteksta jasno ne proizlazi da je riječ o plaćenoj reklami. Ako se komunicira s javnošću putem korištenja radija

ili televizije, oglas se prethodno mora snimiti i psihoterapeut ga mora odobriti za objavu. Kopije reklama i snimke emisija zadržava psihoterapeut.

Načelo 7.d: Najave ili oglasi «grupa za osobni razvoj», sastanaka grupa s posebnim interesima, tečajeva, klinika, treninga i agencija trebaju sadržavati jasan opis ponuđenih iskustava ili treninga te jasnu izjavu o njihovoj svrsi. Edukacija, trening i iskustvo članova osoblja trebaju biti prikladno specificirani i dostupni prije početka grupe, treninga ili usluga. Jednako tako unaprijed trebaju biti dostupne informacije o plaćanju i ostalim dijelovima ugovora o sudjelovanju u radu grupe.

Načelo 7.e: Psihoterapeuti povezani s razvojem ili promocijom psihoterapijskih tehnika, proizvoda, knjiga ili slično, ponuđenih za komercijalnu prodaju, čine sve što mogu kako bi osigurali da se najave i oglasi predstave na profesionalan, znanstveno prihvatljiv, etički i činjenično-informativan način.

Načelo 7.f: Psihoterapeuti ne sudjeluju radi osobne dobiti u komercijalnim najavama ili reklamama preporučujući javnosti kupnju ili korištenje posjeda, proizvoda ili usluga koje dolaze iz jednog izvora, ako se to sudjelovanje zasniva isključivo na njihovoj ulozi psihoterapeuta.

Načelo 7.g: Psihoterapeuti predstavljaju znanost i umjetnost psihoterapije te nude svoje usluge, proizvode i publikacije pošteno i precizno izbjegavajući pogrešna tumačenja iz senzacionalizma, pretjerivanja ili površnosti. Vođeni su primarnom obvezom da pomažu javnosti u razvijanju sudova, mišljenja i izbora, koji se zasnivaju na informacijama.

Načelo 7.h: Kao učitelji, psihoterapeuti jamče da su tvrdnje navedene u katalozima i opisima tečaja točne i ne navode u krivom pravcu, naročito u pogledu sadržaja koji se prenose, osnove za evaluaciju napretka i prirode iskustava na tečaju. Najave, brošure ili oglasi koji opisuju radionice, seminare ili druge edukacijske programe točno opisuju korisnike kojima je program namijenjen te osobitosti, zahtjeve i ciljeve edukacije te vrste materijala koje treba pokriti. Pored toga, najave točno predstavljaju edukaciju, trening i iskustvo psihoterapeuta koji provode programe, kao i sve financijske obveze koje su u to uključene.

Načelo 7.i: Javne objave ili oglasi kojima se pozivaju sudionici istraživanja, u kojima se ljude nastoji motivirati nuđenjem kliničkih ili nekih drugih profesionalnih usluga, jasno objašnjavaju prirodu usluga te troškove ili druge obveze koje sudionici u istraživanju trebaju prihvatiti.

Načelo 7.j: Psihoterapeut prihvaća obvezu da ispravi osobe koje predstavljaju profesionalne kvalifikacije psihoterapeuta ili povezanost s proizvodima ili uslugama na način koji nije u skladu s ovim smjernicama.

Načelo 7.k: Individualne dijagnostičke i terapijske usluge nude se samo u okviru profesionalnog psihoterapijskog odnosa. Ako se osobni savjeti daju putem javnih predavanja ili prikaza, članaka u novinama ili časopisima, radio ili televizijskim programima, poštom ili sličnim medijima, psihoterapeut koristi relevantne podatke, koji su mu na raspolaganju te održava najvišu razinu profesionalne prosudbe.

Načelo 7.l: Proizvodi koji se opisuju ili predstavljaju putem javnih predavanja ili prikaza, članaka u časopisima ili novinama, radio ili televizijskih programa, pošte ili sličnih medija trebaju zadovoljavati iste priznate standarde kakvi vrijede i za proizvode koji se koriste u kontekstu profesionalnog odnosa.

NAČELO 8: TEHNIKE PROCJENE

Opće načelo: Pri razvijanju, objavljivanju i korištenju psihoterapijskih ili psiholoških tehnika procjene, psihoterapeuti svakako nastoje zastupati dobrobit i interese klijenata. Čuvaju klijenta od zlouporabe rezultata procjene. Poštuju pravo klijenta da zna rezultate, interpretacije rezultata te osnove za zaključke i preporuke. Psihoterapeuti brinu o tome da se unutar granica legalnih mandata održi sigurnost testova i drugih tehnika procjene te nastoje osigurati prikladno korištenje tehnika procjene od strane drugih.

Načelo 8.a: Koristeći tehnike procjene, psihoterapeuti poštuju pravo klijenata na potpuna objašnjenja prirode i svrhe pojedinih tehnika i to jezikom koji je klijentu razumljiv, osim ako je unaprijed izričito dogovoreno da se napravi iznimka u odnosu na to pravo. Ako objašnjenja trebaju dati drugi, psihoterapeuti oblikuju postupke kako bi osigurali prikladnost tih objašnjenja.

Načelo 8.b: Psihoterapeuti odgovorni za razvoj i standardizaciju psiholoških testova i drugih tehnika procjene koriste provjerene znanstvene postupke te vode računa o relevantnim europskim (EAP), nacionalnim, institucionalnim ili organizacijskim standardima.

Načelo 8.c: Izvješćujući o rezultatima procjene, psihoterapeuti ukazuju na sve eventualne zadrške glede valjanosti ili pouzdanosti zbog uvjeta vršenja procjene ili neprikladnosti normi u odnosu na ispitane osobe. Trude se rezultate procjena i njihove interpretacije osigurati od zloporabe od strane drugih.

Načelo 8.d: Psihoterapeuti su svjesni da rezultati procjene mogu postati zastarjeli te da ne predstavljaju potpunu sliku osobe koju se procjenjuje. Čine sve što mogu kako bi izbjegli te spriječili zloporabu zastarjelih mjera ili nepotpunih procjena.

Načelo 8.e: Psihoterapeuti koji nude usluge bodovanja i interpretacija sposobni su pružiti odgovarajuće dokaze glede valjanosti programa i postupaka korištenih pri oblikovanju

interpretacija. Javno nuđenje usluga interpretacije smatra se konzultacijom među profesionalcima. Psihoterapeuti čine sve što mogu kako bi izbjegli zloporabu izvješća o procjenama.

Načelo 8.f: Psihoterapeuti ne potiču niti podupiru korištenje psihoterapijskih ili psiholoških tehnika procjene od strane neprikladno treniranih ili na drugi način nekvalificiranih osoba putem podučavanja, sponzorstva ili supervizije.

NAČELO 9: ISTRAŽIVANJE

Opće načelo: Odluka za provođenje istraživanja zasniva se na promišljenoj procjeni pojedinih psihoterapeuta o tome kako na najbolji način mogu pridonijeti znanosti i dobrobiti ljudi. Nakon donošenja odluke o provođenju istraživanja, psihoterapeut razmišlja o alternativnim smjerovima u koje bi se mogli uložiti energije i resursi istraživanja. Na temelju tih razmišljanja provodi istraživanje s poštovanjem i brigom o dostojanstvu i dobrobiti ljudi koji sudjeluju te poznavajući pravila i profesionalne standarde koji vrijede pri provođenju istraživanja s ljudima kao sudionicima.

Načelo 9.a: Planirajući istraživanje, psihoterapeut koji ga provodi (istraživač) odgovoran je provesti pažljivu procjenu njegove etičke prihvatljivosti. Ako razmatranje znanstvenih i ljudskih vrijednosti upućuje na kršenje bilo kojeg načela, istraživač se, u odnosu na to, mora distancirati.

Načelo 9.b: Primarna se etička briga istraživača sastoji u promišljanju o tome hoće li, u odnosu na prihvaćene standarde, sudionik u planiranom istraživanju biti "rizičan subjekt" ili "subjekt minimalnog rizika".

Načelo 9.c: Istraživač uvijek zadržava odgovornost osiguravanja etičnosti prakse istraživanja. Odgovoran je i za etično postupanje sa sudionicima istraživanja od strane suradnika, asistenata, studenata i namještenika, koji također trebaju preuzeti slične obveze.

Načelo 9.d: Osim kada je riječ o istraživanju pri kojemu je prisutan minimalan rizik, istraživač sa sudionicima u istraživanju, prije njihova sudjelovanja, provodi jasan i pravedan dogovor koji pojašnjava obveze i odgovornosti svakog od njih. Istraživač treba poštovati sva obećanja i obveze u tom dogovoru. On informira sudionike o svim aspektima istraživanja koji bi eventualno mogli utjecati na njihovu spremnost za sudjelovanje te im, u skladu s njihovim pitanjima, pojašnjava i sve druge aspekte istraživanja. Ukoliko mu ne uspije u potpunosti pojasniti sva pitanja prije dobivanja pristanka sudionika u istraživanju, dužan je dodatno se pobrinuti za zaštitu njihove dobrobiti i dostojanstva. Istraživanja koja se provode s djecom ili sudionicima sa smetnjama, koje bi mogle ograničiti razumijevanje i komunikaciju, zahtijevaju posebne zaštitne postupke.

Načelo 9.e: Metodološki zahtjevi istraživanja mogu dovesti do toga da se učini neophodnim prešućivanje ili prijevara. Prije provođenja takvog istraživanja istraživač ima posebnu odgovornost: a) utvrditi je li uporaba takvih tehnika opravdana na temelju perspektive znanstvene, edukacijske ili implicirane vrijednosti istraživanja; b) utvrditi jesu li dostupni alternativni postupci koji ne koriste zatajivanje i prijevaru; c) osigurati da sudionici, što je prije moguće, dobiju dovoljno objašnjenja. Preporuka je da se takve tehnike ne koriste.

Načelo 9.f: Istraživač poštuje individualnu slobodu osobe da odbije sudjelovati u istraživanju ili da se u bilo kojem trenutku povuče iz njega. Obveza da se zaštiti ta sloboda zahtijeva pažljivo promišljanje i razmišljanje o tome je li, u odnosu na sudionika, istraživač na položaju autoriteta ili utjecaja. Takvi utjecajni položaji uključuju situacije u kojima se sudjelovanje u istraživanju zahtijeva kao dio posla ili pak situacije u kojima je sudionik student, klijent ili namještenik istraživača, ali nisu ograničeni na njih. Prava pojedinaca imaju prednost pred potrebama istraživača za dovršavanjem istraživanja.

Načelo 9.g: Istraživač štiti sudionika od fizičke i mentalne neugode, štete i opasnosti koja bi mogla proizići iz postupka istraživanja. Postoji li rizik od takvih posljedica, istraživač o tome informira sudionika. Postupci istraživanja koji mogu nanijeti trajnu ili ozbiljnu štetu sudionicima ne koriste se, osim u slučaju kada bi nekorištenje tih postupaka dovelo sudionika u opasnost od još veće štete ili pak ako istraživanje ima veliku potencijalnu dobrobit te je od svakog sudionika dobiven dobrovoljni pristanak, koji se zasniva na njihovoj punoj obaviještenosti. Sudionik mora biti informiran o postupcima za stupanje u kontakt s istraživačem unutar razumnog vremenskog razdoblja nakon istraživanja u slučaju da se pojavi stres, potencijalna šteta ili pak pitanja ili zabrinutost povezani s time. Pristanak koji su dali sudionici ne ograničava njihova legalna prava niti smanjuje legalnu odgovornost istraživača.

Načelo 9.h: Nakon što prikupi podatke, istraživač informira sudionike o prirodi istraživanja te nastoji otkloniti svaku pogrešnu ideju koja se mogla pojaviti. Ukoliko znanstvene ili ljudske vrijednosti opravdavaju odgodu ili uskraćivanje tih informacija, njegova je odgovornost da posebno nadgleda istraživanje te osigura sudionike od štetnih posljedica.

Načelo 9.i: Tamo gdje postupci istraživanja rezultiraju nepoželjnim posljedicama za pojedine sudionike, istraživač je odgovoran za njihovo pronalaženje, uklanjanje ili ispravljanje, uključujući dugoročne učinke.

Načelo 9.j: Informacije, koje su tijekom istraživanja dobivene o pojedinim sudionicima, povjerljive su, osim ako unaprijed nije dogovoreno drugačije. Postoji li mogućnost da netko drugi ima pristup tim informacijama, ta se mogućnost, uz planirane načine zaštite povjerljivosti, objasni sudioniku kao dio postupka za dobivanje pristanka zasnovanog na informiranosti.

NAČELO 10: Žalbe

Načelo 10.a Psihoterapeuti pokretom i plesom odgovorni su za upoznavanje sa Žalbenim postupkom Udruge i relevantnim zakonodavstvom te su dužni informirati klijente o njima ako je potrebno.

Načelo 10.b Psihoterapeuti pokretom i plesom koji imaju etičke nedoumice vezane uz praksu kolega odgovorni su za njihovo iznošenje s kolegom i/ili organizacijskim okruženjem u kojem se rad odvija. Ukoliko se navedeno ne pokaže dovoljno učinkovitim, psihoterapeuti su dužni iznijeti svoju zabrinutost HUPPP-u

Načelo 10. c Psihoterapeuti pokretom i plesom dužni su bez odgode obavijestiti predsjednika Etičkog povjerenstva HUPPP-a ako saznaju za pritužbu ili mogući pravni postupak protiv njih u vezi s njihovom praksom.

Načelo 10. d Pritužbe zaprimljene u Udruzi vezane uz praksu prosljeđuju se predsjedniku Etičkog povjerenstva HUPPP-a.

Odgovornost HUPPP-a

HUPPP je odgovoran za sve pritužbe protiv članova HUPPP-a koji nisu registrirani u HKPT-u (ovo uključuje i edukante).

Psihoterapueti pokretom i plesom koji su članovi Hrvatske komore za psihoterapiju, HKPT su preko Komore osigurani od profesionalne odgovornosti.

Relevantni Zakonski propisi

Zakon o djelatnosti psihoterapije - Zakon.hr

(Europska) Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda - Zakon.hr

Zakon o zaštiti prava pacijenata - Zakon.hr

Opća uredba o zaštiti podataka - Uredba (EU) 2016/679 - Zakon.hr